

LAAT ZE MAAR DRAAIEN.....

- ACHTERGROND – FYSIEK & POLITIEK
- RESULTATEN ENQUÊTE ENGELLEN
- ONDERZOEK RUG NAAR LFG

SYLVIA VAN MANEN, APRIL 2023

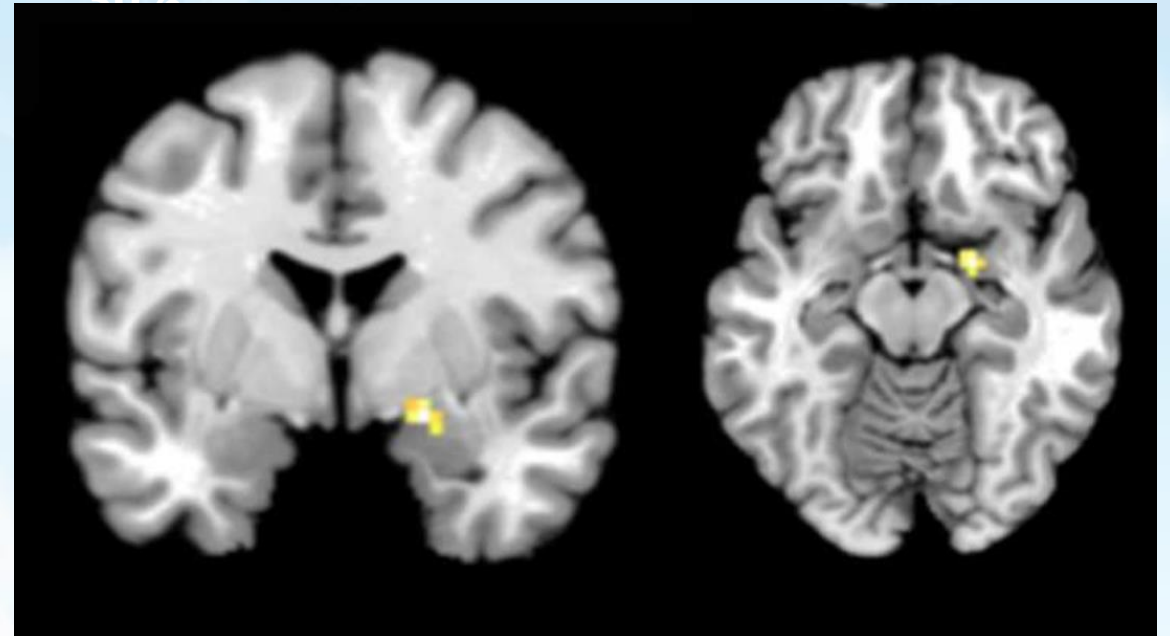
DE ZENDER.....EN DE ONTVANGER

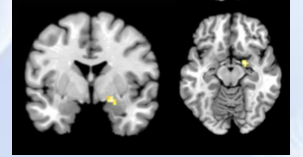
https://www.youtube.com/watch?v=OHI_0s4qqUY

RESEARCH ARTICLE

Altered cortical and subcortical connectivity due to infrasound administered near the hearing threshold – Evidence from fMRI

DE AMYGDALA – 'DE POORT NAAR HET AUTONOME ZENUWSTELSEL'

Bloeddruk en hartritme

Balansgevoel

Emoties

Hoge bloeddruk
Hartritmestoornissen
Beroerte
Hartinfarct
Zwangerschapsvergiftiging

Duizeligheid, misselijkheid

Angst
Depressie
Stress
Prikkelbaarheid
Concentratieproblemen

30%

70%

WAAROM IS ER IN NEDERLAND ZOVEEL OVERLAST?

2009 RIVM: Evaluatie nieuwe normstelling windturbinegeluid:

Pagina 9: "Resumé:

Concluderend stellen wij dat een richtwaarde van omstreeks 40 dB (ondergrens) consistent is met de normstelling voor andere bronnen van omgevingsgeluid.

Voor de te stellen maximale grenswaarde is een waarde boven 45 dB vanuit het oogpunt van de hinder- en gezondheidsproblematiek ongunstig."

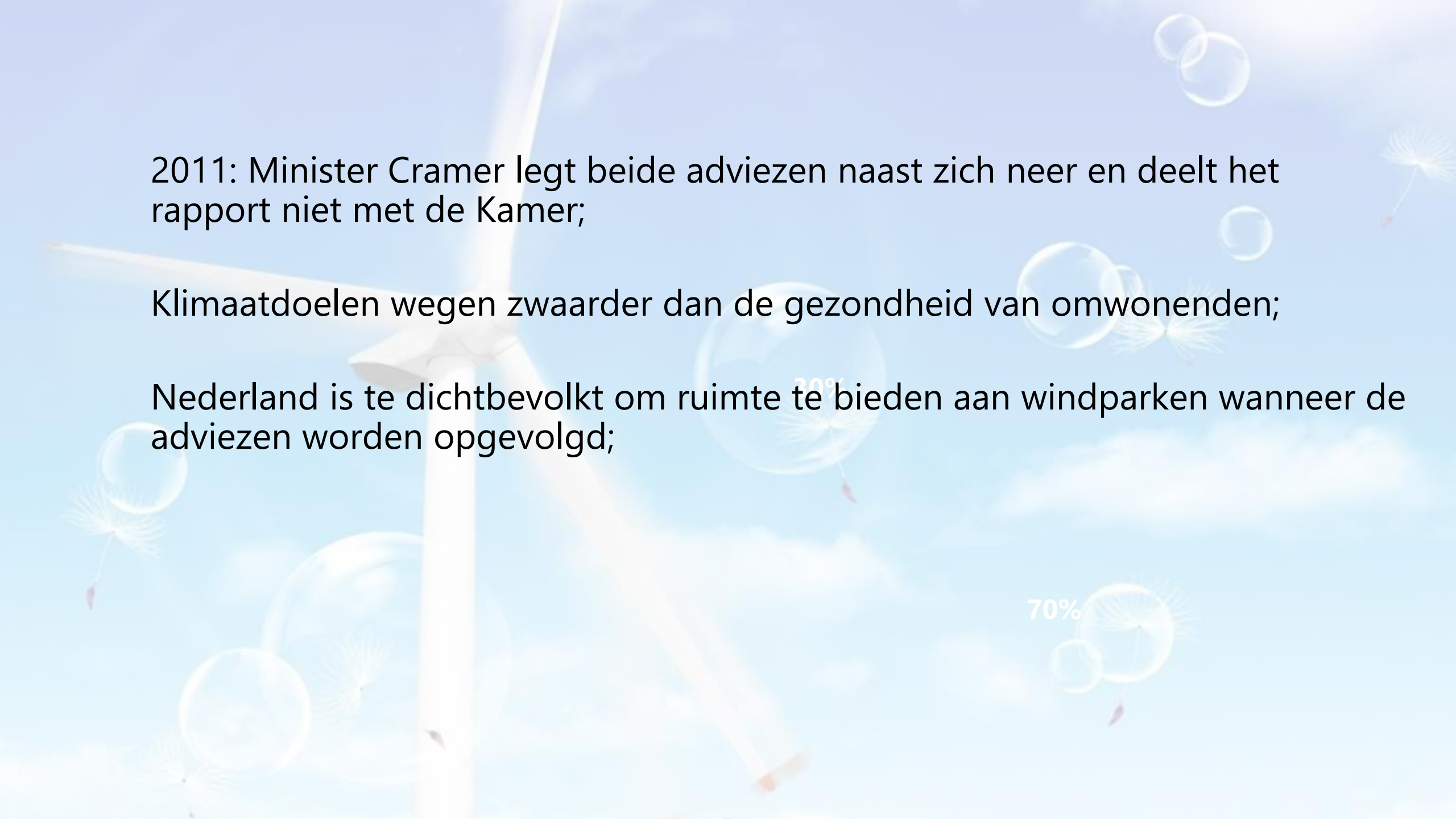
pagina 13: "Bij een windturbine van 75 m hoog met een vermogen van 2 MW ligt de 40 dB-geluidcontour typisch op 500 tot 700 m afstand. De berekening komt vrij nauw: een afwijking van 1 dB verschuift de afstand van de 40 dB-contour met 20%."

WAAROM IS ER IN NEDERLAND ZOVEEL OVERLAST?

2009 ministerie van VROM: Rapportage HUF-beoordeling "wijziging milieuregels windturbines"

Conclusies VROM Inspectie over de Lden norm:

- handhaving is niet goed mogelijk;
- omwonenden worden onvoldoende beschermd tegen geluidsoverlast;
- de regeling is fraudegevoelig;
- De regeling biedt geen generiek beschermingsniveau tegen slaapverstoring door piekbelasting en tegen cumulatie van geluid;
- Met de introductie van de Lden norm voor windturbines naast de systematiek in de Wet milieubeheer ontstaat er een hybride situatie die tot onduidelijkheid en uitvoeringsproblemen kan leiden;
- De VROM Inspectie adviseert om de regeling **niet** in de huidige vorm in procedure te brengen

2011: Minister Cramer legt beide adviezen naast zich neer en deelt het rapport niet met de Kamer;

Klimaatdoelen wegen zwaarder dan de gezondheid van omwonenden;

Nederland is te dichtbevolkt om ruimte te bieden aan windparken wanneer de adviezen worden opgevolgd;

2021 Gezondheidseffecten van windturbinegeluid, dr. Dick Bijl

Beoordeling rapporten RIVM

1. Wat is de wetenschappelijke en met name methodologische onderbouwing van de conclusies van het RIVM-rapport gezondheidseffecten Windturbinegeluid?
2. Is de betrouwbaarheid van de onderzoeken in voldoende mate gegarandeerd om de conclusies te onderbouwen?
3. Is de zoekactie naar literatuur adequaat?
4. Is de interpretatie van de onderzoeken adequaat?

Eindconclusie:

De eindconclusie luidt, dat op basis van slecht wetenschappelijk onderzoek geen harde conclusies kunnen worden getrokken met betrekking tot de gezondheidseffecten van windturbinegeluid op mensen. De conclusie dat er geen aanwijzingen zijn voor gezondheidseffecten van windturbinegeluid moet daarom worden verworpen.

Inmiddels:

2022: Wind op land blijkt niet nodig om de klimaatdoelstellingen te halen

30%

doorgerekend door CE Delft:
het rapport van ir. Naut Kusters klopt!

Het kan met gemak
wind op zee en zon op dak

70%

<https://www.hetkanmetgemak.nl/rapport>

Exemplarisch en vervreemdend:

de uitkomst van het CE Delft rapport is dat wind op land niet noodzakelijk is

The image shows a screenshot of the NWEA website. The header is teal with the NWEA logo on the left and navigation links 'Dossiers', 'Nieuws', and 'Events' on the right. Below the header is a large photograph of a white wind turbine in a green field under a blue sky. Another smaller wind turbine is visible in the background.

Zon en wind op land zijn onmisbaar voor het behalen van de klimaatdoelen. Dit blijkt uit een [rapport van CE Delft](#) dat zij schreven in opdracht van [actiegroep Windalarm](#) en [Nederlandse Vereniging Omwonenden Windturbines](#). Holland Solar, Energie Samen en NWEA erkennen dit: zon en wind zijn samen de sleutel voor het behalen van de klimaat- en energieambities. Het uitsluiten van wind en zon op land is daarom onverstandig.

Vertaling NWEA:

"Uit een rapport van CE Delft blijkt dat zon en wind op land onmisbaar zijn voor het behalen van de klimaatdoelen"

70%

WAT IS DE OVERLAST IN ENGELLEN? ENQUÊTE 2022

330 enquêtes huis-aan-huis verspreid < 1 km rond windpark de Rietvelden
99 respondenten

- 29 met ernstige overlast van geluid, trillingen, slagschaduw of lichten
- 29 met matige overlast
- 43 hebben woning of tuin anders moeten inrichten/ gebruiken
- 19 overwegen om te verhuizen

WHO "the Noise Guidelines for the European Region 2018": max 10 % ernstige geluidsoverlast;

De WHO sorteert voor op 5% max ernstige overlast

70%

In Engelen wordt met 30% respons al bijna 10% ernstig gehinderden gevonden.

WAT IS DE UITKOMST VAN ONDERZOEK VAN DE RUG?

30 MAART '23

- Inmiddels 2 % van de Nederlandse bevolking ervaart LFG: horen, voelen van trillingen
- Onderzoeksgroep via online informatiebrief; 190 ingevulde vragenlijsten.

98% ten minste één lichamelijke of psychologische klacht (gem 9, max 30)

slaapproblemen (90%), vermoeidheid (75%)

irritatie (63%), onrust (63%), prikkelbaarheid (57%)

een drukkend of pulserend gevoel in/op de oren (63%), trillingen in het lichaam (59%),

stress (61%), concentratieproblemen (60%),

somberheid (46%), hoofdpijn (42%),

hartklachten (37%) en druk op de borst (32%).

WAT IS DE UITKOMST VAN ONDERZOEK VAN DE RUG?

30 MAART '23

60% Sociaal maatschappelijke gevolgen, gemiddeld 2 gevolgen

Woonproblemen of het voornemen om te verhuizen (27%)

relatie/gezinsproblemen (23%)

arbeidsongeschiktheid/ werk-gerelateerde problemen (20%)

sociale levensproblemen (14%)

verlies van werk/studie (10%)

<https://www.laagfrequentgeluid.nl/wp-content/uploads/2023/04/Samenvatting-van-de-publicatie-van-de-eerste-onderzoeksresultaten-Ervaringen-van-een-grote-groep-mensen-die-laagfrequent-geluid-waarnemen.pdf>

DAAROM IS ER IN NEDERLAND ZOVEEL OVERLAST

- Dichtbevolkt land
- Enige Europese land met Lden-norm (naast Noorwegen)
- Agressieve lobby met effectieve mantra's
- 'open' ministerie van EKZ voor belangenorganisatie
- Niet – onafhankelijk adviesorgaan
- Zwijgcontracten
- Dilemma voor grondeigenaren

70%

